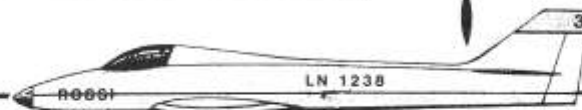

F3 A DEPARTMENT

Ved: Per Ole Simenstad

RC-motoruka og NM F3A ble i år avholdt på Herdla utenfor Bergen. Her ligger en liten, flat øy med en ganske stor gress-stripe og flere taxebaner og liknende i betong som ligger igjen etter Tyskerne. Hele Herdla er fredet, men etter velvillig imøtekommenhet fra miljøverndepartementet lot det seg gjøre å få bruke øya like vel.

Flyplassen er helt ypperlig med åpne områder omkring. Man flyr over vann en del, og mange syntes nok det var litt skummelt til å begynne med. Selvs landingbanen var litt humpete, men selv 3.5cc-modellene kom av uten store problemer.

Arrangør var modellflygruppen i Os Aero Klubb, med Nic Gjestland, Olav Abusdal og Terje Eltvik i spissen. De hadde gjort en kjempejobb, og bl.a. leid øyas forsamlingshus til overnatting, lade/mekke-lokale, filmframvisninger og briefinger.

De første leirdeltakerne ankom lørdag 2/8. Været var meget bra med sol og lite vind, så de som kom allerede lørdag fikk to dager med mye flyging. De fleste deltakerne ankom utpå ettermiddagen søndag.

Deltakelsen i år var noe lavere enn på kjempearrangementet på Jærlsberg i fjor. Trønderne kom bare med to deltakere, og det merket vi godt, både på resultatlista og i leiren om kveldene. Fra Tønsberg kom bare familien Kval. De andre i klubben var med å hjelpe til på Flyshow 80 som ble avholdt på Jærlsberg samme helg som NM. For arrangørene var det sikkert et mer passende deltakerantall i år.

Miljøet og stemningen var det imidlertid ikke noe å si på, det var like herlig som på tidligere "uker".

Mandagen opprandt med regn og vind, så de fleste benyttet dagen til sightseeing i Bergen med besøk på Akvariet. Utpå ettermiddagen ble det litt bedre, så noen benyttet sjangsen til å fly litt. Vidar Killingmo fra Skedsmo MFK hadde tenkt å delta i vingtreff med sin Autogyro, men den gikk i bakken denne kvelden. Før dette fikk han vist at den kunne ta både roll og loop. Det ble desverre enda ett krasj. Per Olsen fra Os krasjet sin Curare, som så ut til å gå meget bra.

Tirsdag var været ganske bra fra morgenen, så det var stor aktivitet på plassen. Nå var det Ole-Petter Kval som var uheldig. En reverse Knife Edge skar ut, og Arrowen braket i bakken. Vingen var utrolig nok hel, men kroppen var bare småbiter. Her fikk vi se et eksempel på hvilket pågangsmot modellflygere har. Hele familien Kval dro straks opp i lade/mekke-rommet og begynte å reparere.

Lasse Borja fra arrangørklubben var også uheldig. Hans K&B 3.5 spiste opp råden sin. Lasse er heller ikke av dem som gir seg lett, så han fikk låne en Thundertiger 25, og satte på den i stedet. Utpå dagen begynte det å regne igjen.

Onsdag var det bra vær, men det blåste. Vingtreff og ForusCup-flygerne fikk en siste finpuss på programmene sine. Vidar Killingmo hadde tatt fram B-modellen, en Mini-Stormer. Men han var nok forfulgt av uhell i år. Han krasjet den i vannet, og borte var den..... Det er bare å si Velkommen igjen neste år til han.

BLA OM BLA OM

NM STARTER

Torsdag startet NM med Vingtreff og ForusCup. Første mann ut i NM F3A 1980 var Torstein Schrøder fra Sørlandet RC Klubb, som flyr en meget pen Sky-master 40.

Den som tok ledelsen i 1. runde i Vingtreff var Terje Andresen fra Vingtor, fulgt av Arne Valle fra arrangørklubben og Torstein Schrøder. Stevnets yngste deltaker (som i fjor!!), Guldbrand Thommassen fra Ving MFK, var uheldig og krasjet i vannet. Han fikk tak i modellen men det viste seg at radioen ikke virket.

Erik Bruun debuterte i NM-sammenheng, og var ikke helt klar over hvor han skulle ha startnummeret. Alikevel fløy han bra nok til å vinne.

I 2. runde kom Erik Bruun (med gul frekvens) sterkt med en flukt på 250 poeng. Terje Andresen fløy noe svakere enn i 1. runde, men beholdt ledelsen sammenlagt. De fem med de fem beste enkeltfluktene som gikk til finalen ble da: Terje Andresen (255), Erik Bruun (250),

Arne Valle (220), Terje Straumland (212) og Torstein Schrøder (208).

I finalen slo Erik Bruun til med stevnets beste flukt på 256 poeng, og klarte å knipe seg 6 poeng foran Terje Andresen i sammendraget. Dobbeltingtor i teten, fulgt av Arne Valle fra arrangørklubben. Se statistikken, for resten av resultatene. Kvaliteten på flygingen blandt Vingtreff-flygerne var i år høy, og det nye programmet så ut til å ha stimulert interessen for trening.

ForusCup

I ForusCup var det Magnar Bjerkreim fra Jæren RC Klub som tok ledelsen i 1. runde. Han fløy i år meget bra og var nærmest i en klasse for seg selv. Kjell Straumland lå på en like sikker 2. plass. Nedover på lista var det dest mer spennende. Også i ForusCup er det de fem beste enkeltfluktene som gir finale deltakelse, og de sort lå på 3., 4. og 5. etter 1. omgang var Øystein Bach fra NTHF, Jan Berg-Johansen fra Egersund MFK og Per Ole Simenstad fra Vingtor.

En hyggelig overraskelse i ForusCup var Arnstein Solberg fra Corvus. Det er gøy å se at Pattern-interessen er til stede også i Rakkestad. Solberg fløy en Atlas som blandt de aller peneste modellene på NM.

I 2. runde fløy Harry Kolberg meget bra, og sikret seg finale deltakelse, mens Jan Berg-Johansen ikke klarte å forbedre sin poengsum fra 1. runde og måtte nøye seg med 6. plassen. Øystein Bach misset totalt på Stall Tum med 1/2 roll, men det holdt likevel til den 5. og siste finaleplassen. De to i teten var det ingen som kunne true.

I finalen var de to første plassene så å si sikre, men om 3. plassen var det helt åpent mellom Kolberg, Simenstad og Bach.

Kolberg fløy først av disse, og fløy en meget bra flukt til 425 poeng. Simenstad var neste mann, og fløy sin klart beste tur. Den første utregningen viste at han var blitt slått av Kolberg med 3 poeng, men finregningen viste 470 poeng og foreløpig 3. plass. Bach måtte nå fly til over 490 poeng for å klare 3. plassen, og de fleste regnet med at det ville han kunne klare med en god flukt. Han fløy også jevnt og bra, men mistet igjen en øvelse. Denne gangen klappet nesehjulet sammen i landingen, og da blir det ubønnhørlig 0 poeng på landingen. Det ble dermed en 5. plass på Bach. Vestlandsmafiaen(?) tok med sin dobbeltseier revansj på Vingtors dobbeltseier i Vingtreff.

Vingtreffdeltakerne. Fra venstre: Lasse Borja, Torstein Schrøder, Terje Andresen, Egil Haave (bak), Erik Bruun, Terje Straumland og Arne Valle. Guldbrand Thommassen var ikke til stede på bildet.

Vingtreff og ForusCup ble etter god innsats av stevneledelse og deltakere kjørt ferdig på torsdag. Fredagen ble dermed brukt til fri flyging. Iver Husum var en av dem som fløy mest, med sin nye Curare med halehjul og Webra Racing. Kanskje ble det for mye flyging for mottaker-akkusen hans også, i hvert fall løste alle ror seg og Curaren gikk i vannet. Heldighvis sank den ikke, men fløt ganske raskt inn til land. Husum Brothers har alltid med seg flere enn ett fly, så de måtte ta fram B-Curaren. Senere på kvelden fikk Iver knust brillene sine på kinosalen, så det var tydelighvis ikka hans år i år.

Jan Berg-Johansen fra Egersund fløy denne Modifiserte Mach 1 med Arrow-ving.

En gledelig overraskelse i ForusCup var en deltaker fra "Skalaklubben" Corvus. Arnstein Solberg fløy seg til en 7.plass med sin strøkne Atlas.

NORSK AERO KLUBB

Magnar Bjerkreim i Ready-Boxen. Modellen er en Comet fra Ernst Topp, og den er faktisk fire år gammel! Det var ikke lett å se, finishen var fortsatt upåklagelig.

Øystein Bach er en friskt satsende Trønder, som bl.a. støper sine egne Curarer i glassfiber. Se opp for han på hjemmebane i neste NM!

FAI-klassen var i år mer åpen enn på lenge. Tre av finale deltakerne fra i fjor deltok ikke i år. Fire mann skilte seg ut som en "favorittgruppe" før NM. Det var Ernst Totland (rejerende norgesmester), Iver Husum, Nils Øystein Bossum og Tore Jemtegaard. På 5. plass kunne faktisk hvem som helst av de resterende komme.

Det ble fløyet etter de nye reglene der deltakerne velger ut 12 øvelser som de setter sammen til et program. Det fløys så fire omganger, og de to beste teller.

Iver Husum var en av favorittene med sin Curare. Men han krasjet A-modellen i RC-uka.

Start nr. 1 var som seg hør og bør RCM-formannen. (Startrekkefølgen var trukket). Jemtegaard fløy som vanlig sikkert og bra, og fikk 1152 poeng. Den eneste som klarte å straffe denne poengsummen i 1. runde var Nils Øystein Bossum med 1154. Han viste med det at han nå vil være med helt i toppen. Totland hadde ikke noen spesielt god 1. flukt til ham å være, men det holdt til 3. plass. På 4. lå Iver Husum, og på 5. Rune Langbråten, som debuterte i FAI-programmet i NM i år. I 2. runde fløy fløy Totland med den stil og presisjon som bare han har av nordmennene, og det resulterte i 1282 poeng, som også ble stævnets beste flukt. Jemtegaard fløy også bedre enn i 1. runde, og gikk forbi Bossum totalt. Som vi ser ble rekkefølgen raskt byttet om. 4. og 5. plassen var som i første omgang Husum og Langbråten. Like etter disse igjen lå Tore Paulsen. Han fløy i år sin nye "lavstøymodell" som har blitt beskrevet i Innsuget. For oss som er vant med de vanlige hylende 10-kubikkene med pipe var det en opplevelse å se at

det går an å fly skikkelig Pattern med denne typen modell. Det er nok ingen tvil om at dette er veien å gå på lang sikt. Og etter å ha sett Paulsens modell er det nok flere som vil være med på den utviklingen.

3. omgang fortsatte med en ny god flukt av Jemtegaard som ble hans beste. 1256 poeng. Bossum satset nå maksimalt og fløy til 1261 poeng. Totland fikk motorkutt og bare 976 poeng. Dermed var rekkefølgen byttet om på nytt! Det viste seg at årsaken til motorkuttet til Totland var at frontlagret skar seg. Et raskt motorbytte og en prøveflukt i pausen, og han var klar igjen. Sterk innsats igjen.

I 4. og siste omgang begynte det å blåse kraftigere, så det ble vanskeligere å forbedre de tidligere poengsummene. Tore Jemtegaard fikk sin dårligste omgang med 1150 poeng. Ernst Totland måtte fly bedre enn sin 1. runde for å gå forbi Jemtegaard og Bossum. Igjen fikk vi se at Totland flyr ekstra bra når han er presset. Det ble 1246 poeng og ledelse. Nils Øystein Bossum visste at han nå måtte fly sin beste flukt for å vinne, og det var nok en del nerver med i spillet. Flukten hans var meget bra, og både slowroll og four point roll satt som de skulle. Men så kom figur M. I den siste stallingen la han ikke flyet nok opp mot vinden, og den ble helt, misslykket. Sorry, thats a part of the game. Dermed ble det 3. plass til Nils Øystein Bossum, men det er heller ikke dårlig i sitt 2. NM.

Iver Husum sikret seg 4. plassen, men viste ikke like sikker flyging som tidligere år. Noe av årsaken lå selvsagt i at han fløy B-modellen.

På 5. plassen kom Rune Langbråten, som viste en jevn t, stigende kurvet i løpet av mesterskapet, og hans sisteomgang var virkelig god. Dette er nok en coming man innen Patternsporten her i landet.

Rune Langbråten fløy FAI-programmet for første gang i år. Han gikk rett opp på 5. plassen og viste klar framgang på de fire fluktene på NM.

På 6. finner vi Tore Paulsen, og på 7. Rune Nessen. Nessen klarte med det å fly seg inn på landslaget både i Pattern og Scale, og det må sies å være litt av en bragd. 8. plassen gikk til en av veteranene innen RC-

flygingen her i landet, Tørres Hegre fra Forus. Han har faktisk holdt på med RC lengere enn Tore Paulsen! På 9. plass kom Ole M. Husebø fra Forus, og Forus RC Klubb fikk dermed tre mann blandt de 10 beste. De fem neste på lista er alle rundt 20 år, og disse kan alle bli bedre i løpet av kort tid med litt mer satsing på trening og utstyr.

Også i FAI fikk vi en gledelig overraskelse, en Patternflyger fra Fredrikstad! Det var Kjell Tore Pettersen som fløy en Curare med Webra Champion og Futaba Modut. Han har en myk og fin stil, men man fikk mye trekk av dommerene fordi flygingen ble for tett på.

På siste plass kom Olav Abusdal fra Os Aero Klubb, som i år var mer arrangør enn flyger. Han stilte opp med brukket ben, og det er nok ikke det beste utgangspunktet.

Vel, det ble altså Ernst Totland som ble norgesmester igjen, på 3. år på rad. Sterkt gjort. Men han vant bare to av omgangene, de to andre ble vunnet av 16-åringen -Nils Øystein Bossum.....

Olav Abusdal, Nic Gjestland og Terje Eltvik tar seg en hvil etter vel gjennomført stævne

The Top Three innen Patternflygingen her til lands. Fra venstre: Nils Øystein Bossum, Ernst Totland og Tore Jemtegaard

Kort om smått i F3A

Hørt på NM 1:

"Er det noen som vil kjøpe en billig sender?" Vidar Killingmo etter å ha krasjet i vannet.

Hørt på NM 2:

"Vent litt, så jeg får litt høyde på den!" Lasse Borja i 1. runde i Vingtreff etter å ha byttet fra K&B til ThunderTiger.

Hørt på NM 3:

"Er det nå det er finale?????" Dommer Per Husum etter en pause i 2. runde ForusCup.

Vet du hvor mange fly det går an å bygge av en type??? Ikke jeg heller, men jeg vet i hvert fall at Gulbrand N. Thommassen i Ving MFK nå nettop har fullført sin 15. King Vette! De fire siste har fått modifisert form og nytt navn (Guppy). Han hadde med seg tre av dem på NM, men hva hjalp det når det var radioen som kuttet?

Hørt på NM 4:

"Provisoriske anordninger varer lengst!" Øystein Bachs observasjon.

Hørt på NM 5:

"Figur M er noe @*%\$%\$%" Nils Øystein Bossum etter siste omgang i FAI.

VINGTREFF

NM

Navn	Klubb	Alder	Ar i RC	Yrke	Km til treningsplass	Liter fuel brukt i år	Fly	Motor	Tuned-pipe	Propell
1 Erik H. Bruun	Vingtor	16	3	Skoleelev	40	7	Dirty Birdy 40	OPS 40	MiniVox	MK 10X6
2 Terje Andresen	Vingtor	19	1	Montør	50	35	Curare 20	HGK 20	HGK	MK B, 5X6
3 Arne Valle	Os Aero	30	3	Sjåfør	7	25	QB 20 H	Super Tigre 35	Nei	MK 9X6
4 Torstein Schrøder	Sørlandet	38	3	Lærer	30	8	Skymaster 40	OS 40 FSR	Graupner	TF 10X6
5 Terje Struurland	Jæren	30	9	Ekspeditor	10	10	Cessna 172	OS 40	Nei	Graupner 10X6
6 Egil Haave	NTHF	17	3	Skoleelev	50	7	Bravo 20	OPS 3,5	Hjemmelagd	MK 9X4
7 Trasse Borja	Os Aero	15	1	Skoleelev	30	7	Box Fly 20W	Tundertiger 25	Nei	Tomado 9X4
8 Gulbrand Thomassen	Ving	14	3	Skoleelev	70	30	Guppy(e.k.)	K&B 3,5	T.P.-pote	Master 8X6

FORUSCUP

Navn	Klubb	Alder	Ar i RC	Yrke	Km til treningsplass	Liter fuel brukt i år	Fly	Understell	Motor	Tuned-pipe
1 Magnar Bjerkeim	Jæren	29	7	Gårdsarb.	10	15	Comet	MK/CG	OS 60 FSR	Graupner
2 Kjell Struurland	Jæren	27	6	Sjåfør	6	18	Olympia Flipper	Fast	Webra Champion	Graupner
3 Per Ole Simenstad	Vingtor	21	6	Student	45	35	Mach 1	MK	Rossi R61 RE	Rossi
4 Harry Kolberg	Kongsberg	35	5	Maskinarb.	35	20	Deception 50(mod)	Fast(td)	OS 50 FSR	ED
5 Øystein Bach	NTHF	19	4	Skoleelev	50	20	Curare	CG/Sonic	Rossi R61 REABC	Rossi
6 Jan Berg-Johansen	Egersund	17	3	Skoleelev	20	15	Mach 2(mod)	Fast	Webra Champion	Graupner
7 Arstein Solberg	Corvus	23	7	Student	6	30	Atlas	Rom-Air	OS 60 FSR	Nei
8 Livar Wetteland	Jæren	33	8	Sveiser	6	20	Atlas	CG	OS 60 FSR	Graupner
9 Tom Roy Simenstad	Vingtor	26	8	Service tekn.	45	20	Astro 20	Fast(td)	K&B 3,5	Nei
10 Tron Husebø	Forus	21	5	Student	40	6	Racketeer	Fast	OS 60 FSR	Graupner
11 Per Olsen	Os Aero	24	9	Telemontør	30	15	Curare 40	Fast	OS 40 FSR	ED
12 Roar Berg-Johansen	Egersund	18	3	Skoleelev	20	15	Super Star	Fast	Webra Champion	Graupner

I ALLE KLASSER TELLER
DE TO BESTE FLUKTENE

F.A.I.

Navn	Klubb	Alder	Ar i RC	Yrke	Km til treningsplass	Liter fuel brukt i år	Fly	Understell	Motor	Tuned-pipe
1 Ernst Totland	Forus	29	11	Siviling.	30	50	Curare	CG	Webra Speed 61	Rossi
2 Tore Jerntegaard	Vingtor	27	16	TV-rep.	50	100	Voodoo(ek)	Rom-Air	Webra Champion	Graupner
3 Nils Øystein Bossum	Gjøvik	16	4	Skoleelev	20	38	Curare	Rom-Air	Rossi R60	Rossi
4 Ivar Husum	Vingtor	30	13	Lærer	15	50	Curare	Rom-Air	Webra Champion	Webra
5 Rune Langbråten	Vingtor	19	5	Student	50	60	Skymaster(mod)	Rom-Air	Webra Champion	Webra
6 Tore Paulsen	Vingtor	-	21	Flyger	70	25	Skarabee 9(ek)	Fast(TD)	Webra Speed 61	TP-potte
7 Rune Nessen	Gardemoen	25	8	MC-mek.	30	100	Skarabee 7	MK	OPS 60 SPA	TP-potte
8 Tórres Hegre	Forus	41	26	Bilforhandl.	12	12	Slybird	CG/Sonic	Rossi R60	Rossi
9 Ole M. Husebø	Forus	35	9	Møbelagent	40	20	Galaxi	CG/Sonic	OS 61 VF	Super Tigre
10 Magne Norland	Vingtor	20	7	Student	55	40	Mach 1	Rom-Air	Rossi R61 REABC	Rossi
11 Terje i. Olsen	Vingtor	20	4	Student	55	50	Phoenix 6	Rom-Air	Rossi R60	Rossi
12 Terje Eltvik	Os Aero	20	5	Student	20	70	Arrow	CG/Sonic	Rossi R60 ABC	Rossi
13 Widar Holmedahl	Gardemoen	21	5	-	50	20	Minare	Fast	OPS 40 SLA	HP
14 Ole-Petter Kval	Tjønsberg	16	3	Skoleelev	10	20	Arrow	Rhom/Sonic	Webra Racing	Webra
15 Ivar Tysseand	Os Aero	17	3	Skoleelev	5	55	Arrow	CG/Sonic	Rossi R61 REABC	Rossi
16 Kjell Tore Pettersen	Fredrikstad	29	8	Sveiser	7	40	Curare	Rom-Air	Webra Champion	ED
17 Olav E. Abusdal	Os Aero	35	6	Ingeniør	5	22	Curare	MK/Sonic	Webra Champion	Rossi

Radio	Frekv.	Kanaler i bruk	Senderpuitt	Annet	1	2	3	sum
Futaba AM	27.145	4	Nei		158	250	256	506
Futaba AM	27.045	4	Nei		255	245	232	500
Futaba AM	40.695	5	Nei	Flaps	216	220	244	464
Simprop SSM	35.020	4	Ja		208	189	232	440
Varioprop	27.255	3	Nei		199	212	224	436
Varioprop	40.695	3	Nei		180	160		340
Futaba AM	26.995	4	Nei	Todekker	93	85		178
Futaba AM	40.695	4	Nei		145	-		145

Forkortelser

ek - egen konstruksjon
mod - modifisert av flygeren
td - tildragger, halehjul
TF - Top Flite
SM - Super Mapel
PP - Power Prop
KEET - Se teksten

Dual Rates - Redusering av rorutslaget

Ekspontensial - Mykt sentrum

Meetering Control - Justering av dysenål med radio

Propell	Forgasser	Pumpe	Meetering control	Radio	Frekv.	Kanaler i bruk	Dual rates	Ekspontensial	Senderpuitt	Andre spesielle ting	1	2	F	Sum
Zinger 11X7	Perry	Perry	Nei	Varioprop Eksp.	35.100	5	Nei	H/S	Ja	Nei	467	502	502	1004
Zinger 11X7	Dynamix	Nei	Nei	Varioprop	27.045	5	Nei	Nei	Ja	Flaps	433	450	484	934
MK 11X7 3/4	Rossi	Nei	Ja	Futaba AM	27.145	6	Nei	Nei	Ja	Nei	333	412	470	882
TF SM 11X7 1/2	OS	Nei	Nei	Futaba AM	40.695	4	Nei	Nei	Ja	Nei	225	424	425	849
MK 11X7 3/4	Rossi	Nei	Nei	Multiplex Roya	40.695	5	Nei	Nei	Nei	Nei	376	392	439	831
Graupner 11X7	Dynamix	Robart	Nei	Varioprop	35.010	4	Nei	Nei	Nei	Nei	370	355		725
Zinger 11X7 1/2	OS	Nei	Nei	Pro-Line	72.080	5	B	Nei	Nei	Nei	268	387		655
Zinger 11X7	OS	Perry	Nei	Kraft	72.960	5	Nei	Nei	Nei	Nei	276	323		599
Zinger 9X5	Perry	Nei	Nei	Futaba Modul	72.240	4	B/H	Nei	Nei	Nei	280	291		571
TF 11X7	OS	Nei	Nei	Robbe Mars	35.020	4	B/H	Nei	Ja	Nei	275	278		553
Zinger 10X6	OS	Nei	Nei	Simprop SAM	35.110	4	B/H	Nei	Ja	Nei	155	200		355
Zinger 11X7	Dynamix	Robart	Nei	Varioprop	40.685	5	Nei	Nei	Nei	Flaps, Automix	0	311		311

Propell	Forgasser	Pumpe	Meetering control	Radio	Frekv.	Kanaler i bruk	Dual rates	Ekspontensial	Senderpuitt	Andre spesielle ting	1	2	3	4	Sum
Zinger 11X7 1/2	Dynamix	Perry	Ja	Simprop SAM	35.040	7	B/H	Nei	Ja	Flaps	1104	1282	976	1246	2528
Zinger 11X8	Dynamix	ERS	Ja	Futaba Modul	72.160	6	B/H	Nei	Nei	Nei	1152	1220	1256	1214	2476
MK 11X7 3/4	Dynamix	Nei	Nei	Simprop SSM	40.695	5	B/H	Nei	Ja	Mix Flap/Høyd	1154	1200	1261	1150	2461
Zinger 11X7W	Dynamix	Perry	Ja	Futaba Modul	72.160	8	B/H	Nei	Ja	KEET, Flaps	968	1064	1073	1064	2137
TF PP 11X7 1/2	Dynamix	Nei	Ja	Futaba Modul	72.320	6	B/H	Nei	Nei	2 servo på bal. ror	373	974	1004	1030	2034
Firebladet 9X8	Anders	Nei	Nei	Futaba AM	72.960	4	Nei	Nei	Nei	Forgasserdemper	860	969	968	914	1937
OPS 10 1/2 X7 1/2	Dynamix	Nei	Nei	Futaba FM	40.875	5	Nei	Nei	Nei	Innebygd pipe	736	968	827	844	1812
Zinger 11X7	Rossi	Nei	Ja	Royal	72.400	7	Nei	B/H/S	Nei	Spoilere	606	801	892	894	1786
Zinger 11X7	OS	Robart	Nei	Robbe Mars	35.040	5	Nei	Nei	Ja	Innebygd pipe	858	871	892	834	1763
MK 11X7 3/4	Rossi	Robart	Ja	Futaba Modul	72.240	6	B/H	Nei	Ja	KEET,	708	833	888	401	1721
Master 11X7 1/2	Rossi	Nei	Nei	Futaba Contest	72.320	5	B/H	Nei	Nei	Nei	722	862	248	834	1696
Master 11X7 1/2	Rossi	Nei	Ja	Futaba Contest	35.080	7	B/H	Nei	Ja	Flaps/Spoiler	714	879	804	770	1683
Zinger 10X6	Kavan	Nei	Nei	Simprop SSM	35.010	4	Nei	Nei	Ja	eneste .40-fly	705	677	793	818	1611
MK 11X7 3/4	Dynamix	Perry	Nei	Simprop SSM	35.100	6	Nei	Nei	Nei	Flaps/Spoiler	689	742	804	774	1578
Zinger 11X8	Rossi	Nei	Nei	Futaba Contest	40.695	6	B/H	Nei	Ja	Flaps/Spoiler	-	609	732	843	1575
Zinger 11X8	Dynamix	Perry	Nei	Futaba Modul	72.080	5	B/H	Nei	Ja	Modifisert prop.	685	731	808	690	1539
Zinger 11X7 1/2	Dynamix	Robart	Ja	Simprop SSM	72.160	7	B/H	Nei	Ja	Flaps med brems	672	721	803	594	1524

KOMMENTARER TIL TABELLENE

Vi skal se litt nærmere på NM-statistikken. Første post er klubber. Oversikten under viser hvor mange deltakere de forskjellige klubbene hadde i de tre klassene. Totalt er 13 forskjellige klubber representert. Noen av klubbene er ikke med i NAK, men deltakere fra disse klubbene er selvsagt enkelmedlemmer av NAK.

Klubb	VT	FC	FAI	TOT.
Vingtor RC Club	2	2	6	10
Os Aero Klubb	2	1	3	6
Forus RC Klubb	0	1	3	4
Jæren RCKlubb	1	3	0	4
Gardemoen Flyklubb	0	0	2	2
Egersund Modellflyklubb	0	2	0	2
NTH Flyklubb	1	1	0	2
Sørlandet RC Klubb	1	0	0	1
Ving Modellflyklubb	1	0	0	1
Kongsberg Flyklubb	0	1	0	1
Modellflyklubben Corvus	0	1	0	1
Fredrikstad RC Klubb	0	0	1	1
Gjøvik Modellflyklubb	0	0	1	1
Totalt deltakerantall	8	12	17	37

Neste kolonne er alder. Yngste deltaker er Gulbrand Thommassen fra Ving, og eldst er sansynligvis Tore Paulsen som ikke har oppgitt alder. Alderen varierer også fra 14 til ca. 45 år.

År i RC varierer også sterkt. To av deltakerne i Vingtreff har bare holdt på med RC i ett år. En av dem, Terje Andresen, kom også på 2. plass. Den som har holdt på lengst er Tørrës Hegre med 26 år. (Har det virkelig vært radioer så lenge?). Ellers kan vi legge merke til at to av deltakerne i FAI bare har holdt på med RC i tre år. Yrkene varierer sterkt, men hovedvekten ligger på skoleelever og studenter.

Avstand fra hjemsted til den plassen man vanligvis trener på varierer også sterkt. Kortest vei har Abusdal og Tysseiland med 5km. Lengst vei har Tore Paulsen og Gulbrand Thommassen med 70km.

Flytypene i vingtreff er tre .40-fly og fem .20-fly. På ett av .20-flyene satt det imidlertid en .35-motor. To av deltakerne fløy uten balanseror, og en av dem, Terje Straumland, kom også til finalen. Så det er fullt mulig å fly det nye Vingtreff-programmet med en siderorsmodell. For å vinne bør man visst ha en lavvinget modell, men en sprek .20-motor bør holde.

I ForusCup var det 10 .60-fly, ett .40-fly og ett .20-fly. Ett av .60-flyene var Harry Kolbergs Modifiserte Deception med en OS 50 FSR (Det er ikke trykkfeil!), så den bør vel kaller et .50-fly. Den eneste flytypen det er flere enn ett av er Atlas, som to brukte.

I FAI er det stor overvekt av Curarer. Hele 5 stk. Arrow var det 3 av. To av deltakerne fløy selvkonstruerte modeller, Tore Jemtegaard og Tore Paulsen. Rune Langbråten flør en Skymaster som er modifisert en del.

Bare to av deltakerne i FAI hadde fast understell, Tore Paulsen og Widar Holmedahl. Resten hadde opptrekkbart, med Rom-Air som det mest brukte. Mange hadde også kombinasjonen Goldberg legger og Sonic luftsylinde.

Motorene i ForusCup og FAI er faktisk ganske forskjellige. I ForusCup er det flest OS'er, mens det i FAI er flest Webraer og Rossier. Se ellers tabellen over hvilke motorer som ble brukt i de forskjellige klassene.

Motor	VT	FC	FAI	TOT.
Webra	0	3	8	11
OS	2	6	1	9
Rossi	0	2	6	8
OPS	2	0	2	4
K&B	1	1	0	2
HGK	1	0	0	1
SuperTigre	1	0	0	1
TunderTiger	1	0	0	1

Webra er mest brukte motor og Zinger mest brukte propell. Olav Abusdal hadde begge deler på sin Curare.

Tunedpipe er nå ganske vanlig å bruke, også i Vingtreff. Halvparten av Vingtreff-flygerne brukte Tunedpipe, og en brukte Tore Paulsens spesial-pipe.

I ForusCup var det bare to som ikke brukte pipe, og en av dem var Tom Røy Simenstad, som fløy med en K&B 3.5. 6 deltakere brukte Graupners pipe, to ED og to Rossi.

Rom-Air er mest brukte understell, men det er viktig å få nok trykk på anlegget. Terje Olsen prøver så godt han kan!

I FAI brukte alle deltakere pipe. Hovedvekten lå her på Rossi, som 8 brukte. Tre brukte Webra-pipe, og to Tore Paulsens pipe.

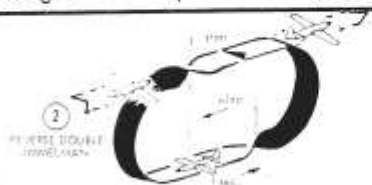
Ser vi på propeller er Zinger klart mest brukt. MK kommer som nr. 2 og TopFlite som nr. 3. Tore Paulsen bruker to 11X8 Zinger kappet til 9X8 og plassert foran hverandre. Dette er for å få ned støyen.

I Vingtreff hadde alle standardforgasser og ingen brukte pumpe eller justering av dysenåla med radioen(MC). I ForusCup var det bare Magnar Bjerkreim som hadde en annen forgasser enn orginalt. Han har en Perry forgasser, og en perrypumpe. Livar Wetteland bruker også perrypumpe, og begge Berg-Johansen brødrene brukte Robartpumpe. MC var det bare Per Ole Simenstad som hadde. (Hva, kan ikke spalteredaktøren stille inn dysenåla?????).

I FAI kunne man finne Webra's Dynamixforgasser på flere forskjellige motortyper. Rossier, OPS og selv sagt Webraer. Fire brukte Perrypumpe, tre Robartpumpe og Tore Jemtegaard sitt eget BRS-system med både Perry og Robart-pumpe og tanken plassert i tyngdepunktet. Åtte hadde MC, deriblandt fire av de fem beste.

Ernst Totland hadde faktisk en gammel Webra Speed med 15mm veivaksel på den Curaren han fløy i NM. Desverre skar frontlagret seg, men et raskt motorbytte mellom omgangene gjorde at han kunne sikre seg norgesmesterskapet for 3. år på rad.

Ser vi på radioer er Futaba i klar overvekt. Halvparten av deltakere brukte Futaba.

Tabellen viser hvilke radioer som ble brukt i de forskjellige klassene.

Radio	VT	FC	FAI	TOT.
Futaba	5	3	10	18
Simprop	1	1	5	7
Varioprop	2	4	0	6
Robbe	0	1	1	2
Multiplex	0	1	0	1
ProLine	0	1	0	1
Kraft	0	1	0	1
Royal	0	0	1	1

FM
FM 35
FM

Frekvensene ser ut til å være jevnt fordelt på de forskjellige båndene. Men stemmer det virkelig at en av deltakere fikk fly på 40.875 som ikke er tillatt? Ingen av Vingtreffflygema brukte Dual-rates eller eksponential.

I ForusCup brukte tre deltakere Dualrates på Balanse og høyderor, og en på bare balanseor. Vinneren brukte eksponentisl på Høyderor og sideror.

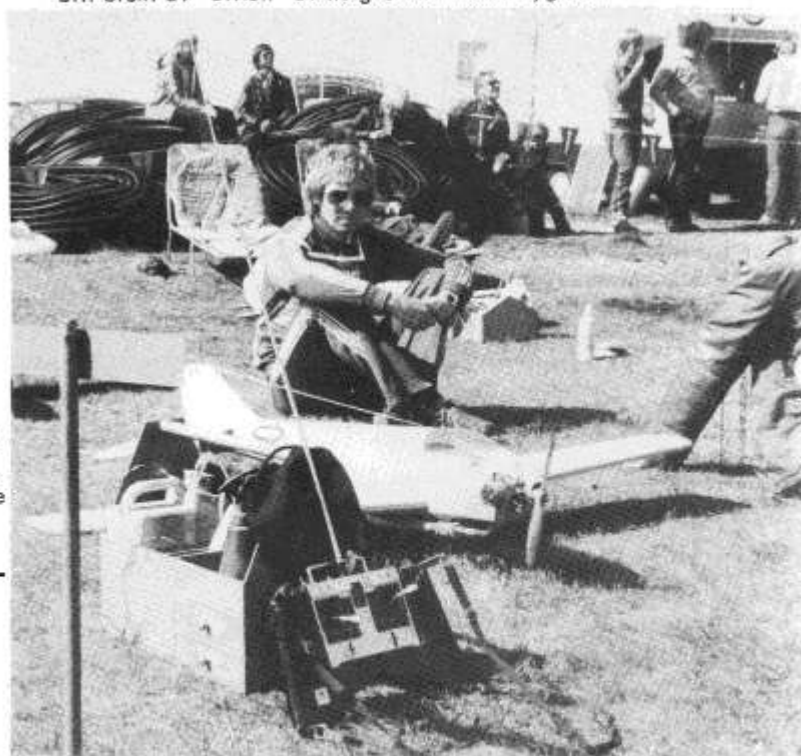
I FAI hadde 2/3 Dualrates på Balanseor og høyderor, deriblandt all. de fem beste. Den eneste som hadde eksponential var Tørrer Hegre, som hadde det på alle or.

Senderpult ble brukt av bare en i Vingtreff. I ForusCup var det seks som brukte pult, deriblandt de fire beste.

I FAI brukte 10 av 17 senderpult.

Når det gjelder spesielle ting er det et par ting som må forklares. KEET betyr Knife Edge Electronic Trim. Dette er en elektronisk boks konstruert av Magne Norland. Når man gir sideror i knife edge mikses passe med balanse og høyderor inn slik at flyet går helt rett. Dette kan justeres helt uavhengig for knife edge på høyre og venstre side. Tore Paulsens forgasserdemper er vist i Innsuget.

Hva man egentlig kan lese ut fra disse tabellene er ikke lett å si, men de viser i hvert fall hva slags utstyr som blir brukt av "eliten" av Norges RC-motor flygere.

Hvis man plukker ut mest brukte fly, radio, motor, understell, propell o.s.v., får man en Curare med Futaba radio, Webra motor, Rom-Air understell og Zinger propell. Det var akkurat denne kombinasjonen Kjell Tore Pettersen fra Fredrikstad fløy med. Eneste unntagelsen var Tuned-pipen som var fra ED.